

De prima spē qualitatis

nullo respicit spem q̄ est p̄tus theologia. alijs aut̄ q̄tuor modis respicit virtutē theologicā. Et p̄mo d̄r aliquā spes de obiecto spei q̄ est res sperata. vt cū d̄r ad Tyrū. iij. Erpe

res beatā spei. i. beatitudinē spei.

Secūdo d̄r de actu spei. vt cū d̄r cūm spes est expectatio future beatitudinis. Tertio accipit p̄ certitudinē quadam. vt accipit ad Roma. v. ca. Tribulatio. Nam operat̄

patiētia spei. i. certitudinē de tribulatioe. Quarto mō d̄r spes habitus inclinās z determinās volūtātē ad expectandū vltimū finē sup̄natura /

lē. Primo mō spes est passio z non habitus: z nō est virtus. Secūdo mō est obiectū p̄tutis. Tertio mō est actus virtutis. q̄rto mō est circūstātia actus virtutis. q̄nto mō p̄prie est p̄tus z definit a doctoribz sic. Spes ē certa expectatio future beatitudinis ex diuina grā z ex meritis humanis pueniens. Quā definitōem plus explicare nō intēdo: nisi q̄ hic definit habitus p̄ actū. Hec aut̄ p̄tus hz p̄dictas q̄tuor p̄ditōes in se z i suo obiecto s̄z in tertiā addit plus. s. q̄ sit ita arduū q̄ p̄ humanā facultatē h̄ri non possit. Et iō quantuz ad hoc addit in definitōe p̄dicta ex diuina gratia pueniens. p̄t tamē est passio est arduū. tamē infra humanā facultatez

De charitate z habitu charitatis. Cap. LXXXI.

Tertio de charitate dōm est et p̄mo q̄t modis d̄r. Secūdo quō se hz ad alia nomia que amorē impōrtāt. Tertio quis amor pertineat ad charitatem.

Quot modis dicat̄ charitas. Cantū ad primū dōm q̄ charitas d̄r q̄ngz mōis. Uno mō vocat̄ charitas ip̄a res amata p̄ charitatē q̄ est obiectū eius. z sic deo d̄r

charitas. Et ita accipit illā Joh. p̄ ma cano. c. iij. De charitas est Secūdo d̄r charitas ip̄e actus charitatis. z sic illo mō sumit̄ ibidez. Qui manet in charitate in deo manet.

Tertio d̄r de effectu charitatis. sicut Joh. xv. Datorē hac charitatē nemo hz vt aiā suā ponat q̄s pro amicis suis. Quarto charitas d̄r p̄sona trinitatis cui uenit appriate dare charitatē. z sic sp̄s sanctus d̄r charitas. sic dicit̄ b̄tus Aug. xv. d̄ trinitate. ca. xliij. Quinto d̄r charitas habitus a deo infusus inclinās volūtātē ad deū diligendū facilius tanq̄ sup̄natura bonū z vltimū finē suū. Primo mō z q̄rto charitas nō est p̄tus. s̄z est deo dator ois p̄tutis: q̄ etiā est obiectū virtutis charitatis. Secūdo etiā mō est actus p̄tutis. Tertio mō effectus p̄tutis. q̄nto mō d̄r p̄tus. De qua apls ad Roma. v. Charitas dei diffusa est in cordibz v̄ris p̄ sp̄m sc̄m zc. Et de finit̄ sic ab Aug. sup̄ ps. Charitas est fons p̄prie z singuloz bonoꝝ alueus habitus singularis beatoꝝ cui nō cōicat alieno. Alio charitas est vnus fructus de q̄ ager inferius

Qua q̄ sunt noia p̄nētia ad p̄tem sensitiuā inferiorē extendūt se ad p̄tem intellectiua sup̄iorē: z nō ecōuerso. Ca. LXXXII.

Secundo videndū est quō se habz charitas ad alia noia q̄ impōrtāt aliqd̄ p̄nēs ad amorē z ip̄a ad inuicē. Ubi intelligendū q̄ potētie aīe distinguunt̄ in intellectiua z sensitiua. Intellectiua aut̄ p̄ distinguūt̄ in cognitiuā z appetitiuā: intellectū sc̄z z volūtātē. Et sensitiua s̄lt̄ in cognitiuā q̄ apprehendit: z appetitiuā q̄ vocat̄ appetitus sensitiuus. Pars aut̄ intellectiua cōtinet̄ q̄quid hz nobilitatis

f i

Tractatus Secundus

sensitiua: sed nō ecōtra. Et ideo ea q̄ dicunt de pre sensitiua trāserunt ad prem intellectuā z dicunt z nō ecōtra pprie. Et hoc patz de cognitīua q̄ntū ad sensuz. Videre em pprie cōuenit potētie visīue. z nihilominus trāsit ad actū intellectus. vñ clare intelligere dicim⁹ clare videre. Sed cū intelligere sit ppriū cognitīue ptis in intellectu: nunq̄ intelligere cōuenit alicui ptī cognitīue in sensu. Si militer est de pre appetitīua. qz em ps sensitiua sequēs apprehensionem vocat appetitus. idcirco nomē appetitus trāsit ad prem intellectuaz q̄ sequit apprehensionē que vocat volūtas pprie. z dicitur sicut appetitus: sed nō ecōuerso. Non em appetitus sensitiuus vocat pprie volūtas: sed solū in intellectuus. Nobilioza em entia cū ignobilib⁹ rebus in noibus p̄municant. z nihilominus singulares nobilitates hñt z singularia noīa sibi appropriant. Et qd̄ dictū est in istis noibus intelligendū est etiā in alijs noibus. qz ea que p̄tinent ad prem inferiorē sensitiuā extendūt ad prem superiorem intellectuā et nō ecōtra pprie rōne sue nobilitatis. Qd̄ etiā dixi intelligendū est pprie. quia ea q̄ sunt ptis superioris larga acceptōe dicimus in pre sensitiua. vñ lar ge loquēdo appetitū sensitiuū vocamus voluntatē. z sic in alijs oibus suppositis ostendendū est p̄positum.

Quo se habet charitas ad amorem z dilectiōem zc. et omnia ad inuicem. Cap. LXXXIII.

Amor ergo pprie quietatōez appetitus importat. s; qz nomen appetitus est cōmune p̄ti sensitiue z p̄ti intellectuue. id etiā amor p̄uenit q̄tatiōni appetit⁹ sensitiui z intellectuui. sed d̄nter. Pro ut em cōuenit appetitū sensitiuo amor ē passio. z sic amor p̄uenit ho

mini z brutis. z sic pprie sibi nomen amoris vendicat. Appetitus aut̄ in intellectuus q̄ est volūtas pprie est electiū⁹ z nō passionalē directe. z ideo fm qz quietatur electiue: talis amor vocat dilectiō: q̄si dilecti electiō sic solus amor q̄ est dilectiō in intellectuāli natura z nō in brutis animalib⁹. vñ habent amorē p̄teritū nō aut̄ dilectiōem. In oibus autē ē amor vt̄ est in eis amor p̄teritū passionalē. Vñ etiā dicimus multos passionalatos in amore qui nō sequunt̄ discretiōem rōis et in eis est amor dilectiōis q̄ est in appetitū intellectuō cū vt̄rūq̄ appetitū habeāt. Et sic patz qz oīs dilectiō amor est. sed nō oīs amor dilectiō. qz nomē inferioris potētie trāsfert ad superiōrē z nō ecōtra. Omnia autē noīa que ad amorē p̄tinet sic se hñt qz omnia vel includunt amorē vel addūt aliqd̄ supra ipm. Et sunt q̄tuor. Vel amor ea includit z addit aliqd̄ supra ipa. z sicut sunt quatuor. Noīa ergo que amor includit z addit aliqd̄ supra ipa sunt hec. scz cōcupiscētia. bēniuolētia. beneficētia. zcordia. Et accipiūtur fm quatuor pprietates amoris z amantius. Quaru prima est. qz h; vnire z ideo velle sibi amicū p̄ntem esse. z sic amor includit zcupiscētia inquantū desiderat sp̄ amici p̄ntiam. Secūda pprietas ē amicos sibi mutuo bona velle. z sic amor includit bēniuolētia q̄ h; iportat. Tertia est qz bona sibi mutuo cōicāt. z sic amor includit beneficētia. Quarta ē qz in agib⁹ lib⁹ q̄ bona vident sibi mutuo p̄sentitūt. z sic includit zcordia q̄ hoc importat. non quidē in specularitū z scibilib⁹. qz zcordia in his fm p̄bim⁹. Et h. ad amicitia nō p̄tinet. imo in eis discordia p̄ esse sine p̄iudicio amicitie. eo qz in his zcordare z di

De prima spē qualitatis

scordare volūtati nō subiacet: cū in
rellectus rōne cogat. z sic p̄t cogi in
vno q̄uis nō in altero Amoz ḡ in-
cludit illa q̄tuor. z nihilomin⁹ ad-
dit sup ea q̄etardem appetitus Alia
noīa a q̄bus amoz includit z ad
ditur quid sup amoz sunt q̄tuor.
scz dicitur. amicitia. charitas. ama-
tio. **Q**uartū ad dilectōem sciendū
q̄ ip̄a est q̄ in se ip̄a p̄prietate quā de-
bitus amoz z p̄prietate h̄e. scz q̄
p̄cedat ab electōe z nō a p̄prietate Et
ideo dilectio est q̄ supra amoz ad-
dit electōem. z est involūtate p̄ p̄s
ḡ nō oīs dilectio est amoz. sed amoz
oīs nō est dilectio. Alia est amicitia
que h̄z duas p̄prietates amozis
q̄s addit sup amoz z dilectōem. s.
q̄ inter amicos sit mutua dilectio z
reamatō. vñ si alterutrū nō dilige-
rent: sed vnus diligeret alium z nō
ecōuerso: posset dici z amoz z dile-
ctio. sed nō amicitia. Sc̄da est q̄ in
electōe boni recta intentōe. p̄cedat.
atq̄ nō haberet rōez amicitie: q̄uis
posset dici amoz vel dilectio. Et ita
patz q̄ oīs amicitia est amoz z dile-
ctio. sed nō oīs amoz z dilectio ami-
cicia est. qz amicitia duo vltra req̄-
rit q̄ addit sup illa. Tertiu nomen
est charitas. qd̄ vltra ista oīa inclu-
dit vnā p̄prietatē supnaturalē. scz fa-
cere gratū deo vt sibi velit vitā eter-
nam dare. Et ideo charitas facit q̄
actus suus z oīm aliarū virtutū est
meritorius. z qz hoc non p̄t esse na-
turaliter: o3 q̄ charitas sit p̄ infusio-
nē a deo z nō p̄ nostrā acquisitōem
Et sic patz q̄ charitas oīa alia inclu-
dit. z amoz. z dilectōem. z amicitia
am. sed nō ecōuerso Et iō charitas
tener supremū gradū inter oīa noīa
ad amoz p̄tinetia. z h̄z quicqd̄ h̄nt
nobilitatē cetera z vltra. Et sic cha-
ritas merito d̄r maior et ponit po-
tissima virtutū. **Q**uartū nomē est

amatō q̄ addit sup amoz z dilectō-
nē z charitatē z amicitia intēsiōnē
et feruorē amozis **U**n amatio inue-
nit p̄t in amoz dilectōe z amicitia
et charitate: z in q̄libet illoz reperit
tur sed nō ecōuerso. **P**ropter qd̄ d̄r
cit **A**resto. q̄ amicitia assimilata h̄z
bitū. amatō passiōi.

Quartū est triplex amoz. scz cō-
cupiscētie. z beniuolētie. z cō-
placētie. z quis eoz p̄tinet ad cha-
ritatem. **Cap. LXXXIII.**

Quartū videndū est q̄s amoz
p̄prietate p̄tinet ad charitatem.
Et d̄m q̄ amoz est duplex
Unus q̄ d̄r beniuolētie. alius q̄ d̄r
cupiscētie. Amoz cupiscētie d̄r il-
le q̄ aliqua res diligit nō rōne rei de-
lecte. sed rōne diligētis z q̄ntū est s̄
bi vtilis v̄l delectabil. talis ei amoz
est reflexiu⁹ z rectorius. qz tali amo-
re nō diligit res p̄pter se s̄z p̄t amā-
tē. z ille amoz ē in aīalibz **I**sto amo-
re etiā ab hoīe aiata diligunt z etiā
inaiata. vñ diligo vinū qz mihi vti-
le z nō p̄pter se. z equū. z aliq̄ hō-
minē b̄nfactorē. **A**lius ē amoz beniuolētie: q̄ sic distigui p̄t **Q**z cū amoz
nō sit aliud q̄ velle bonū. hoc bonū
vel ē p̄s z habitū in re amata. z sic
amās vult ei bonū p̄ velle p̄placē-
tie z approbatōis. z tale velle bonū
vocat amoz p̄placētie. z ille p̄t esse
hoīs ad deū: z dei ad hoīez: z hoīs
ad hoīem **V**el h̄ bonū est absens z
nō habitū. et sic amās vult ei bonū
p̄ velle desiderij z opratiōis. **E**t tal
amoz p̄t esse hoīs ad hoīez z dei ad
hoīem. sed non hoīs ad deū. qz deo
nullū bonū optare possum⁹ qd̄ nō
habeat. Amoz ḡ cōcupiscētie nō p̄t
net proprie ad charitatē. sed magis
amoz p̄placētie z amoz beniuolētie

Quot s̄ virtutes: z q̄ intel-
lectuales. **Cap. LXXXV.**

Tractatus

Secundus

Modo dicendum est de virtutibus intellectualibus. et primo quod sunt et quomodo distinguuntur. Ad quod dicitur in Aristotele. quod tres virtutes intellectuales enumerat. vi. Eth. scilicet sapientia. scientia. intellectus. ars. et prudentia. Et excludit opinionem et suspitionem que proprie dicuntur habitus sed non virtutes. quia contra rationem virtutis est ut sit principium mali actus. ista autem duo sunt principium mali actus in intellectu: quia opinione et suspitione et etiam fide acquisita sed non infusa proprie esse falsum in intellectu. falsitas autem est malum intellectus. Et ita patet quod illa aliqui se habent ad verum aliqui ad falsum. sed ista quicquid se habent ad verum. quia importat certitudinem rationis. sed dicitur. quia tria. scilicet sapientia. scientia. et intellectus sunt circa necessaria. Scientia quidem circa conclusiones. verum est habitus conclusionum. Intellectus circa principia. verum est habitus principiorum. Sapientia autem circa causas altissimas. verum sapientia quasi sapientia de deo scientia. Hic autem intellectus non significat potentiam intellectivam. sed habitum potentie que importat certitudinem circa principia prima. Alia autem duo importat certitudinem rationis circa contingentia. Sed prudentia quidem circa agibilia. id est circa actus que sunt in operante: nec transeunt in exteriori materia: sicut sunt amare. odire. eligere et huiusmodi. que pertinent ad actus morales: quorum est prudentia directiva. Ars autem importat certitudinem rationis circa factibilia. id est circa actiones in exteriori materia transeuntes. sicut scilicet secare ligna. dolare lapides: in quibus est ars directiva. Et ita patet quod omnes virtutes intellectuales habitus sunt. sed non omnes habitus sunt virtutes nisi illi que sunt ad solum verum. Et isti sunt predicti quod tres sunt. et dicuntur speculativi. scilicet sapientia. scientia. intellectus. Alius dicitur operativus. scilicet prudentia. Ars vero dicitur habitus

practicus et factivus.

Quo prudentie adiunguntur alie tres virtutes. Cap. LXXXVI.

Anti autem prudentie adduntur alie tres virtutes. Est autem prudentia recta ratio agibilium. Antiqua autem agibilia humana triplex sunt. Primum est agere. secundum est iudicare. tertium est providere. Primum autem duo proprie sunt actus intellectus speculativi que sunt inquirere et iudicare. Tertius est proprius intellectus practicus in quantum est operativus. Non enim ratio habet precipere ea que proprie hominem fieri non possunt. Manifestum est autem quod in his que proprie hominem sunt principalis actus est precipere ad que alii ordinantur. Et ideo virtutes que est bene precipere adiunguntur alie tanquam secundarie. Ebulia que est virtus consiliativa. et synesis que est bene indicativa ad agendum secundum communitatem legem. et gnosis que est bene naturalis in his in quibus deficit lex communis. Et ita patet quod quibus sunt plures habitus: non tamen nisi quod tres virtutes intellectuales in genere. tres speculativum intellectum respicientes: et due respicientes intellectum operativum et practicum. Addunt autem alie tres prudentie ad bene iudicandum et bene consiliandum respectu preceptivum que est prudentia.

Quo ars et prudentia sunt virtutes intellectuales et morales. Cap. LXXXVII.

Secundo videndum est cum prudentia sit virtus una cum cardinalibus que morales sunt: quomodo sit intellectualis. Ad quod dicendum quod aliqua virtus proprie dicitur intellectualis a tribus. scilicet a subiecto. quia est perfectio intellectus. et a generatione que generat experimentum et rationem. et ab obiecto sicut sapientia que est de altissimis causis. Prudentia ergo et ars secundum Albertum. vij. Eth.

De prima spē qualitatis

quantū ad duo p̄ma s̄z intellectua-
les. sed q̄ntū ad obiecta nō. sed p̄ue-
niūt cū moralibz. qz p̄uidētia est re-
cta rō agibiliū. z ars recta rō facti-
biliū. Et s̄m hoc medie dicūtur in
intellectuales z morales nō per
qz. qz sic s̄z intellectuales s̄m
q̄d p̄tētias ad opus sic s̄z
morales. s̄m p̄ueniūt q̄ntū ad ali-
quid cū moralibz. z quātū ad aliqd
cū intellectuales. s̄m p̄tētias ergo
est intellectualis quantū ad subie-
ctum q̄d perficit. z morales q̄ntum
ad obiectum quod respicit.

**Quō p̄tutibz intellectualibz
conuenit nomen virtutis.**

Capitulum LXXXVIII.

Quarto videndū est quō p̄tu-
tibus intellectualibus conueniat
nomen virtutis. z maxime spe-
culatiuis de quibus est magis dubiū
Ad q̄d dicendū q̄ nomē virtutis cō-
uenit alicui duplici rōne. Uno qz
facit facultatē bñ opandi. z sic ha-
bitus intellectuales p̄tēt dicit p̄tutes
qz faciūt facultatē bñ opandi in in-
tellectu q̄ est p̄sideratio veri. hoc em̄
est bonū intellectu. z hoc est materi-
aliter esse virtutē. Alio qz cū faculta-
te bone opatiōis facit vsum bonū.
et hoc solū p̄tinet ad illos habitus
q̄ respiciūt partē appetitiuā. Et hoc
facit formaliter esse p̄tutē. z sic rō p̄tu-
tis eis. p̄prie nō p̄uenit. Et h̄ em̄ qz
aliqd hz habitū scie speculariue nō
inclinat ad vtendū. sed fit potēs spe-
culari vtz in his quoz hz sciaz. sed
qz vtz scia habita h̄ est in mouēte
volūtate. Et iō virtus q̄ p̄ficiat volū-
tate: vt charitas vl' iusticia: facit eti-
am bñ vti h̄mōi habitibz speculati-
uis. Et s̄m h̄ etiā in actibz hoz ha-
bitū p̄tēt esse meritū s̄ ex charitate
fiat. sicut Grego. dicit. vij. moral. qz
contēplatiua est maioris meritū q̄

actiua. Et sic de p̄tutibz intellectua-
libz dicta sufficiant.

**De p̄tutibz moralibz quō
a more morales dicuntur. z q̄t
mōis d̄r mos. Ca. LXXXIX.**

Modo nūc restat dōm de vir-
tutibus moralibus. vbi p̄mo
oim videndū est qd est mos
a q̄ morales virtutes dicunt. q̄ viso
statim parebit qd est p̄tus moralis.
Mos autē duo feat. Quis em̄ signi-
ficat p̄suetudinē. vt Act. xv. Nisi cir-
cūcidamini s̄m more leḡ moysi nō
poteritis salui fieri. Quis p̄o signi-
ficat inclinatioem quandā naturālē
vel q̄si naturālē instinctuz ad aliqd
agendū. Vñ z brutoz aialiu mores
aliq̄ esse dicunt. Vñ z. ij. Machab.
ij. d̄r qz leonum more irruētes in ho-
stes p̄strauerunt eos. z sic accipitur
mos in p̄s. Qui habitare facit vñ
us moris in domo. Et he q̄dez due
featōes in nullo distinguunt apud
latinos q̄ntū ad vocē. In greco autē
distinguunt. qz in greco. i. echos per
e breue scriptū feat naturālē vel q̄si
naturālē inclinatioem ad aliqd agē-
dū qd apud nos morem significat.
Quis p̄o scribit p̄ y grecuz qd est e-
longū. z d̄r ychos. z tūc feat p̄suetu-
dinē in bono vel in malo. z s̄m nō
mē moris apd nos illud feat. Vir-
tus q̄ moralis denotat et d̄r moralē
a more s̄m qz mos feat naturālē in-
clinatioem vel q̄si naturālē instinctū
ad aliqd agendū. Inclinatio autē ad
actū p̄uenit p̄prie appetitiue p̄tuti cu-
ius ē mouere oēs potētias ad agen-
dū. z iō illa p̄tus sola moralis d̄r q̄
est in p̄tute appetitiua. Alii autē signi-
ficatōi q̄ mos naturālē inclinatioem
vel q̄si naturālē feat ad aliqd agen-
dū est valde p̄pinqua alie featōi q̄
feat p̄suetudo. Nam p̄suetudo q̄
d̄mō p̄uertit in naturā. z facit iclē

Tractatus Secundus

natōem silem naturali. Ex his igitur patet quod est mos, et vnde dicitur de virtute moralis.

De virtutibus moralibus

Quod videndum est. **Ca. XCV.**
De virtutibus moralibus, et primo de virtutibus moralibus generaliter, secundo de virtutibus cardinalibus specialiter. Quantum ad morales primo ponitur materia distinctionis. Secundo ponitur earum distinctio et numerus cum oppositis viciis, tertio concluduntur ex dictis sex conclusiones.

Quod passiones et operationes dupliciter operantur ad virtutes sicut materia vel obiectum et sicut effectus ad causas.

Qantum ergo ad materiam distinctionis sciendum quod materia circa quam distinguuntur virtutes sunt quinque passiones et operationes. Operatio autem et passio dupliciter ad virtutem potest comparari. Primo sicut effectus ad causam, et sic omnis virtus habet aliquas bonas operationes quorum est productiva: habet aliquam etiam delectatorem vel tristitiam que sunt passiones. Alio modo potest comparari operatio et passio ad virtutem moralem sicut materia circa quam est, et secundum hoc omnis virtus moralis sicut circa materiam est: vel circa operationes: vel circa passiones.

Distinctio et sufficientia virtutum et viciorum. Cap. XCVI.

Hoc supposito ponenda est distinctio ipsarum moralium virtutum que potest poni hoc modo. Quia omnis virtus vel est circa operationes ordinarias, et sic est iustitia que in actionibus ordinat hominem ad alterum in ratione debiti. Iustitia autem est duplex, scilicet commutativa et distributiva. Quare dicitur sic sumi potest, quod ratio iusticie consistit in hoc quod est constituere equalitatem in dationibus et acceptationibus, hoc autem potest fieri dupliciter. Primo modo ut constituat in dante et accipiente talis equalitas: ut quantum accipiens accipit a dante: tantum recipiat dante a re-

cipiente. Et talis equalitas est in emptio nibus et venditionibus et retributionibus, et iustitia que talis equalitatem constituit dicitur commutativa. Alio modo constituit equalitas inter duos quibus quilibet est recipiens, quod quilibet recipit mensuram iuxta suam rationem equaliter. Quis in re recipit equaliter, et in hoc consistit iustitia distributiva. Et hoc autem patet dupliciter. Primum quod iusticie, quod in iustitia commutativa est equalitas in dante et acceptante, quod tunc recipit duas quantum dedit, sicut qui vendidit quod equum valentem centum solidos recipit centum solidos: est iustitia commutativa. Et in hoc est quod iter illos iter quod non potest esse equalitas in dante et acceptante non potest esse talis iustitia proprie. Et hoc est in illis que beneficia recipiunt a creatori: et parentibus filij a quibus recipiunt esse, nutrimentum, et eruditionem, propter quod quantum cuique creatura creatori vel filij parentibus recipere non potest, sed ibi perfecta equalitas: nec salua ratio iusticie commutative, sed tamen aliis modis distributive: in quantum creatura creatori vel filij parentibus recipere quantum potest: ut sic loco equalitatis, secundum quantum summat possibile vel proportionabile. Sed iusticia distributiva non requirit equalitatem quantitatis sed proportionem. Non enim oportet quod distribucio bona communitatis eandem quantitatem det omnibus, sed secundum proportionem ut cuiuslibet det secundum suam dignitatem, aliud enim dicitur dari militi aliud pediti. Secunda dicitur est, quod iusticia distributiva primo respicit proportionem personarum ex quo dicitur proportio rebus distribucio dicitur, ita quod ibi est laudabiliter aliquid personarum acceptio secundum debitam dignitatem persone. Et sic iusticia commutativa primo respicit habitudinem rei ad rem, ut patet in emptio et venditionibus, vel habitudinem actus ad passionem ut in iniurijs vindicta dantis vel punitionis. Ad dignitatem autem persone non proprie respicit, non enim bon-

De prima specie qualitatis.

debet magis vni q̄ alij v̄d̄i. Si tñ aliq̄ respiciat ad p̄ditōem p̄sone: hoc nō est nisi ex p̄nti in quā p̄ditio p̄sone facit ad q̄ntitatē rei vel iniurie. sicut maior iniuria ē p̄cutere p̄nē q̄ p̄nuatā p̄sonā. Et ita p̄z de iusticia distributiva z p̄mutativa p̄sequēs de p̄tute que est circa op̄es. **P**ōt etiā esse virtus aliq̄ passionē regulādas et hoc q̄dem t̄. Quia vel circa passioēs que h̄nt aliq̄ obiectū p̄tines ad ip̄az hoīs vitā corp̄alē. Vel circa passioēs q̄ h̄nt aliq̄ obiectū q̄d respiciat exteriora bona. vel circa passioēs que h̄nt obiectū p̄tines ad actus exteriores. **S**i h̄ accipiamus veritatē q̄ est circa passioēs quozū obiecta respiciūt z p̄tinet ad corp̄ales vitā. hoc p̄t esse dupl̄. Quia v̄t talia respiciūt interimētia vitā. vel respiciūt p̄seruatiā vitā. **S**i interimētia vitā sic est fortitudo: q̄ est virtus circa periculā q̄ vitā interimūt et p̄tiosus vocat fortis. **V**iciū aut̄ oppositū in ista p̄tute z in ceteris at tendit fm̄ supabūdantiā z defectū et ideo p̄tus p̄sistit in medio. **I**n q̄ busdā aut̄ noia nō s̄t imposita. sed circūlo q̄mur: vel ex d̄ictōibz grecis vel latinis. vt p̄z. vii. **E**t h̄c. **V**iciosus vero q̄ opponit̄ forti fm̄ supabūdantiā et excessus vocat̄ intimidus et audax. sed intimidus fm̄ defectū timoris. audax fm̄ accessum audacie. **V**iciū aut̄ vocat̄ intimiditas z audacia. **I**lle p̄o q̄ supabūdāt in timēdo z deficit in audendo vocat̄ timidus. z ille opponit̄ forti fm̄ defectū. **V**iciū aut̄ vocat̄ timiditas. **H**ic at̄ accipit̄ fortitudo nō corp̄is sed mēt̄is. **S**i aut̄ talia obiecta passioēz respiciūt p̄seruatiā vitā z que sunt v̄tilia ad vitē p̄seruatōēz. sicut sunt cibi q̄b̄ p̄seruat̄ indiuidū. z ḡnā. **N**o qua p̄seruat̄ sp̄s: sic est virtus q̄

vocat̄ tēperantia q̄ est circa delectatōēs z tristitias. sicut sensus tactus et gustus. et circa eas mediū ponit. et q̄ntū ad venerea z q̄ntū ad cibos. **E**t p̄tiosus ista virtute vocat̄ tēperatus. **V**iciū aut̄ isti p̄tuti oppositū fm̄ supabūdantiā vocat̄ intempantia et viciōsus vocat̄ intempatus. fm̄ defectū aut̄ pauci inueniunt̄ viciōsi. qz plēs s̄t viciōsi in p̄sequēdo delectabilia ciboꝝ vel venereoꝝ i nimis. s̄z in p̄az pauci v̄t nulli. z iō nō est nomen impositū. sed h̄z vocari viciū insensibilitas. z viciōsus insensibilis. eo q̄ h̄mōi delectatōēs sensu p̄cipiunt. **E**t sic habem⁹ duas p̄tutes cū suis vicijs oppositis. **S**i aut̄ sc̄do p̄tus sit circa passioēs que h̄nt obiectū p̄tines ad exteriora: hoc p̄t eē dupl̄. **U**nō vt respiciāt exteriora mala z tristabilia q̄bus hō p̄uocat̄ ad irā. **E**t sic habem⁹ mansuetudinē que est p̄tus ponēs mediū c̄tra iram. z p̄tiosus vocat̄ mansuetus. **O**ppositū aut̄ viciū ex supabūdantiā vocat̄ iracundia. z viciōsus isto vicio vocat̄ iracūndus. **V**iciū at̄ fm̄ defectū vocat̄ intrascibilitas. z viciōsus illo vicio intrascibilis. **A**lio p̄t esse p̄tus circa passioēs q̄ h̄nt obiecta exteriora bona p̄cupisibilia. **H**ic aut̄ potest esse dupl̄. **Q**uia exteriora bona quedā s̄t diuitie: quedā s̄t honores. **S**i p̄tus sit circa diuitias hoc est dupl̄. vel circa magnas. vel circa mediocres. **S**i circa mediocres sic est liberalitas q̄ est p̄tus ponēs mediū circa dationē z acceptiōnē pecuniariū vel equalentiā. virtuosus dicit̄ liberalis. **V**iciū aut̄ oppositū p̄ supabūdantiā d̄z p̄digalitas. et viciōsus p̄digus. z iste supabundat in dādo z deficit in recipiēdo. **V**iciū aut̄ fm̄ defectum d̄z illiberalitas. z viciōsus d̄z illiberalis. z ille supabundat in recipiēdo z deficit in dā

Tractatus Secundus

do. Si autē vīr⁹ sit circa magnas diuitias: sic est p̄tus que dicit magnificētia: q̄ est p̄tus medieratē ponens circa magnas diuitias dādas et accipiēdas. et virtuosus dicit magnificus. Viciū autē oppositū s̄m supabundā/ tiam dicit apyrotalia. ab a qd̄ est sine. et p̄tyos qd̄ est expientia et talos qd̄ est bonū: q̄si sine expientia boni. q̄a s̄z multa expēdentes nō curātes q̄/ liter bñ expēdant. vocat etiā banā/ sia. a bānos qd̄ est fornax. q̄ ad mo/ dū fornacis oīa p̄sumūt. et viciōsus vocat apyrotalus vel banāsius. sed viciū p̄ defectū vocat p̄uificus. Si autē p̄tus sit circa exteriora bona q̄ s̄t honores hoc p̄t eē dupl̄r. Vno^o vt sit circa honores magnos: alio^o circa honores mediocres. Et si sit circa magnos: sic est p̄tus q̄ vocat magnanimitas q̄ ē p̄tus ponēs me/ diū rōnis in p̄sequēdis vel fugiēdis magnis honoribz. et p̄tuosus vocat magnanimus. Viciū autē oppositū s̄m supabundantia in nimis p̄sequē/ do magnos honores vocat cauma/ tes. a cauma qd̄ in greco est incēdiū vel a camnos qd̄ grece ē fum⁹. Vñ et sic camnotes eēt fumositas q̄ nō s̄t^r latinis vocabulis p̄uenit. q̄ etī am et eos q̄ nimis ad magnos ho/ nores anbelāt vt ascendant ad alta p̄sueuim⁹ ardētes v̄tosos fumosof q̄ vocare. Et s̄m hoc p̄t viciōsus vocari caumot⁹ grece: latine p̄o v̄/ tosus ardēs fumosus. Viciū autē s̄m defectū vocat pusillanimitas. Si autē p̄tus sit circa honores me/ diocres: sic p̄tus ponēs mediū ad il/ los debite p̄sequēdos vel fugiēdos vocat philotimia. a philos qd̄ est a/ mor et thimos qd̄ est debet q̄si debi/ t⁹ amor honoris. Virtuosus autē p̄t vocari philotim⁹. i. debet⁹ amator honoris. Viciū autē s̄m supabundantia adē nomen hz. q̄ dicit philotimia. et

viciōsus philotim⁹. q̄ nō est nomē ipositū. s̄z ad d̄rām p̄t dicit p̄tus de/ bit⁹ amor. et p̄tuosus debitor ama/ tor. Viciōsus autē p̄ supabundantia dicit absolute amator honoris. et viciū amor honoris. Viciū autem s̄m defectū vocatur aphilotimia. qd̄ est sine. et viciōsus aphilotimus. In hac em̄ p̄tute (vt p̄t^r p̄t^r vi/ ciosi asseribūt sibi p̄t^r p̄tuosi. vñ et laudam⁹ p̄t^r curāt de ho/ noribz et p̄t^r etia q̄ s̄t multū sollici/ ti. q̄si nō s̄t negligētes. et iō nō ē bñ notata distinctio noīm inf̄ ista. Sic p̄t^r q̄ habem⁹ quicq̄ p̄tutes respe/ ctu passiōnū q̄ hñt obiecta exteriora respectū mali. Vñ s̄z māfuerudī nē respectū boni q̄rtuor. s̄. liberalitatē et magnificētia circa diuitias. mag/ nimitatē et philotimia circa hono/ res. Si autē p̄tus sit circa passiōnes q̄ hñt obiectū p̄tines ad acc⁹ exteri/ ores humanos: et sic sciendū q̄ oēs tales p̄tutes i vno p̄ueniūt. s̄. q̄ oēs s̄t^r circa p̄ba et facta in q̄bus hoīes cōicant. Et q̄ntuz ad hoc nō distim/ guunt. sed alit̄ et in alijs d̄rnt. et s̄m hoc distinguunt. q̄a circa talia p̄ba et facta in q̄bus hoīes cōicant est duo p̄siderare. Vñ est: verā realitatē et realē veritatē talium. Aliud est dele/ ctatōem in talibz p̄bis et factis. Si accipiam⁹ veritatē sic respectu p̄bo/ rū et factoz q̄bus aliqd̄ alteri se exhibet manifestū in argumētū vt deceat s̄m debitā rōnem: accipit virtus in istis ponēs mediū rōis: q̄ ab Arest. vocat veritas. et p̄tuosus vocat ver/ rax. Viciū autē oppositū s̄m supab/ undantia: in quo est qd̄a fictio falsi in plus vel q̄ntū ad facta vel q̄ntuz ad dicta fingendo maiorā de se q̄ sint vocatur iactantia. et viciōsus voca/ tur iactator. sed viciū in minus s̄m defectum. quando aliquis fin/ git de se minorā q̄ sint vt qd̄a vilia

De prima specie qualitatis

vocat ironia. i. irrisio. z tal' fictioz viciofus vocat iron. i. irrisioz. Si aut' consideremus circa talia pba z facta delectatoez: hoc pr' ee' duplr'. Uno^o talis decet se exhibeat delectat' in p'bis et factis decetib' alteri. Alio^o in his q' sunt seriose. Alio^o in his q' sunt in ioco. Si primo modo qntu' ad ea q' sunt seriose et respiciunt eodem vita: in effectu talium ponit' p'us q' ponit' in effectu iocis: qua' vocat **Aristo.** amicitia: non ab effectu amandi sed ad decentia' pferendi. qua' nos affabilitate' appellare possum'. z ipe' p'us p' dicit amicus vel affabilis. Viciofus aut' per supabundantia' vbi no' facit nisi causa delectandi. z vocat' placidus. z viciu' placiditas. Vbi aut' tale se exhibet p'pter aliqua' p'ia' vtilitate' vocat' ref' bladitoz vel adulator. Qui aut' viciofus est fm defectu' z non veref' alios p'fistari cu' q'bus vivit vocat' litigiosus vel discolor. z viciu' p' dicit litigiositas vel brigas. Si aut' aliquis exhibeat se delectabile' verbis et factis alijs in ludis z iocosis decetib' z virtuosus vocat' eutropelus. quasi se vertes bn' ad oia. Ille aut' q' e' viciofus p' supabundantia' in ludis et iocis vocatur bomolochus. a bomos qd' est altare z lochos qd' e' raptor. z dicitur ad similitudine' milui qui sp' volabat circa aras ydolor' in q'bus aialia imolabant' vt aliqd' raperet. Et idē est de illo q' excedit in ludo. q' sp' insistit ad hoc q' p'bu' vel factu' alicui' in ludis p'uerat. viciu' autē vocat' maliuolentia. Viciofus at' ex defectu' agropyros. i. q'si agrestis. z viciu' agropychia. i. agrestitas. Et sic p' q' circa passioes q' respiciunt act' ex/teriores humanos sunt tres p'tutes. Una circa veritate' verboz z factoru'. z dicitur veritas. Alie due circa delectatoem z tristitia' in eisde'. z s'z amicitia seu affabilitas z eutropelia.

Sex conclusiones ex p'missis et p'mo q't sunt: z q' p'tutes morales appellant' Cap. XXXII

Hec aut' ex dictis tertio p'cl'udo sex p'cl'usiones. Prima est de numero virtutu'. q' oēs p'tutes morales sūt. xij. Una circa opatōes scz iusticia. decē circa passioes scz fortitudo. rēp'atā. māfuetudo liberalitas. magnificētia. magnanimitas. philothimia. veritas. amicitia vel affabilitas qd' idē est. z eutropelia: q's oēs enumerat **Aristo.** cuz oppositis vicijs h' positis. ff. Eth. et de oib' determinat in alijs libris p'nr

Quare prudentia no' p'putatur inter virtutes morales: cu' sit cardinalis Cap. XXXIII

Secunda p'cl'usio est dubitatiois remotiua. q're scz cu' prudentia ponat' int' morales virtutes hic no' ponit'. Et dōm q' inter illas no' enumerat' prudentia. q' p' prudentia est moralis qntu' ad materiaz s'z no' qntu' ad subiectuz. q' prudentia est in intellectu sicut in subiecto. Et ideo h' solū est distinctio p'tutu' moralium que s'z morales qntu' ad materia' z qntu' ad subiectu'. Subiectuz aut' oim' virtutu' moralium q' vtroq' modo sunt morales est appetitus.

In q'bus p'tib' vel potētij' aie sunt p'tutes morales sic' in subiecto Cap. XXXIII.

Tertia conclusio est. q' q'uis oēs p'tutes morales sint in appetitu: dicit' tñ. q'a iusticia (q' est p'tus circa opatōes) est in appetitu intellectiuo q' p'rie dicitur voluntas. Alie aut' oēs q' sunt circa passiones (q' ipe' oēs s'z circa appetitu' sensitiuu') sunt oēs in appetitu sensitiuo sed dicitur. q' ille que respiciunt suu'

Tractatus Secundus

obiectū absolute sine rōne arduū et
difficilis: sunt in pre appetitus sensi
tiui q̄ vocat̄ cupiscibilis. Et s̄t, sex
scz tēperantia, liberalitas, phylot̄hi
mia, veritas, z amicitia, z eutrope
lia. Alie ar̄ que respiciūt obiectū su
um nō absolute sed rōe arduū z dif
ficilis: sunt in alia pre sensitui appe
titus q̄ vocat̄ irascibilis, z sunt q̄t
tuor, scz fortitudo, magnificētia, ma
gnanimitas, mansuetudo.

¶ Quia iusticia que ē circa opa
tiones differt ab omnibz alijs
q̄ sunt circa passiōes. **Ca. XXV**

¶ Quarta conclusio est q̄ iusticia
differt in q̄tuor. **Primo** q̄n
tum ad obiectū, qz est circa opatio
nes, alie circa passiōes. **Secdo** q̄ntū
ad subiectū, qz est in appetitu intel
lectiuo, alie ar̄ oēs in sensitiuo. **Ter
tio** q̄ntū ad mediū, z hoc dupliciter
Primo qz aliquę virtutes respiciunt
mediū rōnis, sed in iusticia accipit̄
mediū rōis z etiā mediū rei. **Secdo**
qz quelibet alia virtutū est mediū
duoz vicioz qz vnū est fm supab
undantiā, aliez fm defectū, s̄ iust
cia nō est mediū duoz vicioz, s̄ so
lū opponit̄ ei iniusticia. Et hec pa
tēt, v. **Eth.** Per hoc autē ad vltimū
pr̄ respōderi q̄re nō fuerūt sibi duo
vicia opposita superius assignata si
cut ceteris. **Causa** est, qz ipsa nō est
media duoz vicioz vt dictū est.

¶ Quia hec distinctio virtutū nō
est in indiuiduas spēs, sed ē di
uisio in genera. **Ca. XXVI**

¶ Quinta conclusio est, qz hec di
stinctio z assignatio virtutū
q̄ ad oēs nō est in virtutes in
diuiduas v̄l in spēs spēalissimas vir
tutū, sed ē diuisio virtutū moralium in
gēne. Nā ille virtutes p̄tinet̄ alias sub
se sicut pr̄z exp̄sse de iusticia q̄ est cir

ca opatōes. Quia em̄ ad iusticiam
p̄tinet reddere debitū, debitū ar̄ nō
est vni⁹ rōnis in oibus, idcirco fm
diuersas rōnes debiti accipiunt di
uerse virtutes ad iusticiā p̄tinetes, si
cut religio p̄ quā reddidit debitū de
Pietas p̄ quā reddidit debitū de
bus v̄l patrie. **S̄c̄a** p̄ quā reddidit de
bitū bñfaciētibz z hmo, et qd̄ di
ctū est de iusticia in q̄ntū est d̄
alijs, z nō s̄t virtutū ad virtutes, s̄z
etiā quā ad vicia opposita, s̄z nō
distinctio p̄ singula rōe nimie pple
ritatis. **Doctor** autē cōis d̄ oibz gēn
liter z de singul̄ spēaliter in p̄ma sc̄de
et sc̄da sc̄de differuit luculētis.

¶ Quō se h̄z ad rōem virtutis
verecundia, nemesis, epykeia,
heroyca, p̄tinetia, z amicitia, z quō
nomē virtutis conuenit eis large z
stricte. **Capitulum XXVII**

¶ Sexta conclusio est dubij remo
tina. Posset em̄ aliq̄s dubi
tare (cū **Aresto**, faciat mētio
nē in li. **Eth.** de alijs que sunt vel eē
vident̄ virtutes, s. in. ij. de verecūdia
et nemesi, z in q̄nto de epykeia, in se
p̄tino autē de heroyca z p̄tinetia, in
vij. de amicitia) q̄re non hic ista ex
plicata v̄l enūerata s̄t. **Ad** qd̄ dicē
dū qz noie virtutis possum⁹ vt̄ large
vt̄ dicam⁹ virtutē om̄e p̄ncipiū lau
dabiliū opoz, vel oē qd̄ est de se lau
dabile. **Alio** mō p̄tine fm p̄tina accē
ptōne sicut dictū est supra. **Primo**
mō q̄dlibet istoz large p̄tus modo
aliquo p̄t̄ dici. **S̄z** p̄tine v̄redo noie
virtutis verecūdia z nemesis q̄nis
in quadā medietate p̄stāt nō sunt
virtutes, sed passiōes laudabiles.
Epykeia autē est virtus, z heroyca
sup̄virtutem, cōtinentia aliq̄d m̄
nus virtute, amicitia ar̄ effect⁹ virtutis.
Hoc autē pr̄z p̄ singula discurredo.

¶ Quia verecūdia est de nume

De prima specie qualitatis

ro laudabiliū. non tñ est p̄tus
sed passio **Cap. lxxviii.**

Primo q̄dem hoc p̄z de vere
cūdia: de q̄ dicit Aresto. iiii.

Eth. q̄ est timor ingloriatio
confusiois q̄ opponit gl̄e. **E**t hoc

p̄z q̄ verecūdia est passio z cōtinet
sub timore sp̄s sub gl̄e. **E**t vtz

q̄ facit transmutatōem in corpe. sed
dñt fm Aresto. q̄ pallescunt

timētes: z erubescunt. **E**t dicitur
huius diuersitatis rō est.

natura mittit sp̄s ad locū vbi sentit dese
ctus. **S**edes autē vite est in corde. z

id q̄n periculū vite timet sp̄s z hu
mores currūt ad cor. et id exteriōra

q̄nt deferta pallescūt. **H**onor autē et

p̄fuso in exteriōribus est. z id q̄n hō
timet periculū honoris recurrētibus

humoribus z spiritibus ad exteriōra hō
rubescit. **E**t q̄ patz q̄ verecūdia est

passio z nō p̄tus. nihilomin⁹ est de
nūero laudabiliū: z iuuenū erati cō

gruit: in q̄bus ē mali retractiua. **N**e

le ergo q̄ excedit in verecūdando vt
de oibus verecūdet vocat kataplay

id est stupidus. **N**le autē q̄ deficit vo
cat inuerecūdus. **M**edium tenēs z

laudabilis vocat verecūdus.

Quoniam nemesiū est de numero
laudabiliū: et est passio z nō

virtus. **Cap. lxxix.**

Nemesiū autē ē passio q̄ est me
diū tenēs circa delectatōem

et tristitiā eoz q̄ eueniūt p̄xi
mis. **E**t dicitur nemesiū. i. rephēsiō. z in

nemesiū. i. rephensor. **E**t stat me
diū laudabile hui⁹ passiois in hoc

q̄ aliq̄s tristitē de p̄speritate in ma
licia. z gaudeat de p̄speritate in bono

Et hec medietas vocat nemesiū. et
hñs eā vocat nemesiū. **V**itupabi
le autē in extremo supabūdātī ē vt ali
q̄s tristitē de oib⁹ q̄ p̄spank siue bo
nis siue mal⁹. z talis supabūdātia

vocat iuidiā. z hñs eā vocat inuid⁹

Vitupabile autē in defectu ē q̄n q̄s in
tantū deficit a tristitādo vt etiā gau
deat de malis q̄ etiā in sua malicia

p̄sperat. z tal malicia vocat epytar
chia. z hñs eā dicit epytarchi⁹. karchos

ei dicitur gaudēs. z kachos malū. epy su
p. ac si dicat gaudiū de malo.

Quoniam epykeia sit p̄tus iusticiā re
spiciēs: q̄ ē iusti legal directiua ad i

tentōez legislatoris: respiciēs nō ad
p̄ba in casu quē legator p̄uidere nō

potuit. **Cap. lxxx.**

Epykeia autē dicitur virt⁹ directi
ua iusti legal. **V**bi intelligē

dū q̄ q̄ act⁹ hūani nō hñt oimodā
certitudinē z yniformitatē. s̄ s̄ va

riabiles z q̄n infinit⁹ mōis: null⁹ le
gislator p̄t p̄uidere oēs casus p̄icta

res. **E**t q̄ etiā isti p̄t suā multitu
dinē incōprehensibiles sunt: ōz q̄ lex

def in vlt. **V**n̄ ars imitat naturā q̄
ē de his q̄ accidūt vt sepi⁹ z q̄ deficit

unt i paucioribus. vt q̄ hō nascat euz
q̄nq̄ digit⁹. aliq̄n tñ z in paucioribus

h̄z ser. ita ars dat legē obseruabilez
vt in plūb. p̄t tñ p̄tingere casus in q̄

p̄ba legis nō debēt saluari: in q̄ legi
slator si p̄ns fuisset noluisset suari. z

i talibus dicitur intētiō legislatoris salua
ri z nō p̄ba legis. **E**t p̄bi gr̄a sit da

ta lex q̄ cuiuslibet est reddendū depo
siti. aliq̄s autē deponit gladiū z po

stea efficit furiōsus z gladiū depōsi
tū repetit: nūq̄d h̄c lex d̄z suari fm

p̄ba. certe nō: s̄ fm intētiōnē legisla
toris q̄ fuit: vt in hoc casu z in talibus

nullo mō redderet. **V**irt⁹ q̄ facit
vt p̄ba legis in casu aliq̄ nō seruent.

sed intētiō legislatoris dicitur epykeia.
ab epy q̄d est sup̄: z ycos q̄d est obe

diens. q̄ sc̄z p̄ epykeiā aliq̄s excellē
tiori mō obediēt dū seruat intētiōez

legislatoris vbi d̄ssonat p̄ba legis.
Et habēs talem virtutem dicitur epy
keiēs. **E**t est hęc virt⁹ directiua tu

